

[Finansministeren.]

Europa synes situationen imidlertid nu gennemgående at ligge lidt lettere. Her kan man ikke tale om en opgang, i hvert fald ikke som hovedregel, men man kan snarere sige, at nedgangen formentlig er ved at blive afløst af stagnation, med andre ord: at forholdene er ved at stabilisere sig. Ingen kan vide, hvor længe denne tilstand i Amerika og Europa vil holde sig; vi må nøjes med at se nogle få måneder frem ad gangen. Men dette er altså det billede, der tegner sig for den allernærmeste fremtid.

Vender vi os til Danmark, må vore økonomiske forhold naturligvis dels blive en afspejling af denne internationale baggrund og dels et resultat af den politik, der er ført. Jeg skal først gøre et par bemærkninger om prisudviklingen.

Forbedringen i vort bytteforhold er fortsat siden foråret samtidig med, at engrospristallet har været svagt faldende. Engrospristallet for august måned var 357 mod 371 i april. Importpristallet er i disse 4 måneder faldet med ca. 10 pct., mens eksportpristallet er steget en lille smule. Bytteforholdet er derfor blevet yderligere forbedret og var i august måned 79 imod 65 i samme måned i fjor. Internationalt hænger dette naturligvis sammen med, at råstofpriserne er faldet, simpelthen fordi den voldsomme stigning i råstofpriserne efter Koreakrigens udbrud måtte stimulere råstofproduktionen og samtidig bremse forbruget af råstoffer. Dette er den vigtigste af de selvregulerende kræfter, som statsministeren omtalte i åbningstalen i går, og som hele tiden er indgået i regeringens overvejelser. Jeg minder om den tale, hvormed det første krisekompleks blev forelagt en uge efter regeringens tiltræden for to år siden. Det ser foreløbig ikke ud til, at den begyndende opgang i Amerikas produktion har påvirket råstofpriserne væsentligt, og iøvrigt må det jo erindres, at en bevægelse i de internationale priser først langsomt slår igennem herhjemme.

Denne bedring i bytteforholdet er værdifuld for Danmark. Men der er stadig langt igen, før bytteforholdet kan kaldes godt eller blot tilfredsstillende. Indekstallet for bytteforholdet i august var som nævnt 79, men for året 1949 som helhed var det 104, og selv for 1950, da Koreakrigen begyndte at virke, var tallet 86. De ydre vilkår for opbygningen af en dansk valutareserve er

altså stadig vanskelige, selvom de er blevet bedre.

Hvorledes har nu udviklingen i denne valutareserve været i de sidste måneder?

Nationalbankens udenlandske nettotilgodehavende var 118 mill. kr. den 1. april, ved sidste månedsskifte var det 227 mill. kr. efter at have været nede på 35 mill. kr. den 1. juli. Vi må jo altid regne med svingninger fra måned til måned. Men den opadgående tendens er altså foreløbig fortsat, og valutastillingen er nu 527 mill. kr. bedre end 31. august 1951, da vi nåede bunden. Hertil kommer så afdragene på den udenlandske statsgæld, der har andraget godt 150 mill. kr. om året. De private bankers valutastilling pr. 1. oktober kendes ikke, men svingningerne plejer her at være mindre. Heller ikke de private forretningsmellemværender og lagerudviklingen kan følges fra måned til måned; råstofflagrene er i første halvdel af dette år gået lidt tilbage, men de er stadig større end for et år siden og væsentlig større end for to år siden. Udsigterne for valutastillingen fremover er naturligvis vanskelige at bedømme; en undersøgelse, der er foretaget for få uger siden, giver nærmest grund til at vente balance eller en mindre fremgang i de nærmeste måneder, men der må naturligvis tages alt muligt forbehold, og de enkelte måneder kan vise store udsving.

Pengeforsyningen er i det sidste halve år vokset med ca. 200 mill. kr., d. v. s. mere end valutafremgangen andrager. Udover de kroner, bankerne har fået ved at sælge den overskydende valuta til nationalbanken, har der altså nærmest fundet en vis krediteks-pansion sted, idet statens obligationssalg ikke fuldtud har dækket de beløb, der er gået ud gennem statens udlån, afdrag på statsgælden o. s. v. Også her er de enkelte måneders tal naturligvis noget tilfældige, men at bankerne virkelig er bedre forsynet med penge end før, kan man se af beløbet for tegnede skatkammerbeviser, fordi de repræsenterer et beløb, som bankerne ikke for tiden har bundet i udlån. Dette beløb var ved sidste månedsskifte oppe på 179 mill. kr. mod kun 22 mill. kr. for et år siden.

Hvorledes er det under disse forhold gået med produktionen og beskæftigelsen?

Det er bekendt, at industriproduktionen viste en vis tilbagegang under indtryk af den forbrugsnedgang, som landets valuta-